

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 31.03.1983, sp. zn. 2 Cz 4/83, ECLI:CZ:NS:1983:2.CZ.4.1983.1

Číslo: 31/1985

Právní věta: Notársky poplatok z prevodu nehnuteľnosti sa nevyberá pri prechode vlastníctva k nehnuteľnosti vydržaním.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 31.03.1983

Spisová značka: 2 Cz 4/83

Číslo rozhodnutí: 31

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Poplatky notářské

Předpisy: 139/1984 Sb. § 8 141/1984 Sb. § 3 146/1984 Sb. § 8 150/1984 Sb. § 3 151/1984 Sb. § 3

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresný súd Košice – vidiek rozsudkom určil, že vlastníckmi domu čp. 72 v Ž. a dvora o výmere 976 m² sú žalobcovia A. V. a M. V. V odôvodnení konštatoval, že žalobcovia tieto nehnuteľnosti kúpili ešte v roku 1946 od A. B. za kúpnu cenu 30 000 Kčs; k zápisu do pozemkovej knihy nedošlo. Keďže nehnuteľnosti odo dňa kúpy žalobcovia užívajú dobromyseľne a nerušene ako svoju vlastnú, súd žalobe vyhovel.

Rozhodnutím Štátneho notárstva Košice – vidiek sp. zn. R 18/80 bol vyrubený poplatok z prevodu nehnuteľností A. V. a M. V. každému po 1260 Kčs, spolu teda 2520 Kčs. Na odvolanie poplatníkov Krajský súd v Košiciach uznesením potvrdil rozhodnutie štátneho notárstva. Svoje rozhodnutie v podstate odôvodnil tým, že vyrubený poplatok sa týka prevodu nehnuteľností a že k prevodu došlo na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu Košice – vidiek z 5. 10. 1979 sp. zn. 7 C 438/79.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre potušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, tak, že týmto uznesením odvolacieho súdu bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Notársky poplatok sa vyberá za odplatný prevod alebo za odplatný prechod vlastníctva k nehnuteľnosti (§ 6 ods. 1 zákona č. 24/1964 Zb. o notárskych poplatkoch). 1)

Prevod nehnuteľnosti je odplatný vtedy, ak sa zistí, že odplata za nehnuteľnosť sa skutočne poskytla

alebo že je nadobúdateľ zaviazaný ju poskytnúť (§ 4 ods. 3 vyhlášky č. 25/1964 Zb. na vykonanie zákona o notárskych poplatkoch, v znení vyhlášok č. 30/1972 Zb. a č. 34/1972 Zb.). /2/

Podmienkou pre vyrubenie poplatku je to, že prevod (prechod) vlastníctva k nehnuteľnosti je odplatný, hoci i len čiastočne. Za odplatný prevod (prechod) sa považuje podľa poplatkových predpisov taký prevod, u ktorého je zistené, že odplata za nehnuteľnosť bola skutočne poskytnutá alebo že nadobúdateľ je zaviazaný ju poskytnúť. Odplatou je teda všetko to, čo doterajší vlastník dostáva alebo má dostať za nehnuteľnosť, a táto odplata tvorí základ pre vyrubenie notárskeho poplatku z prevodu nehnuteľností.

Z obsahu spisu sp. zn. 7 C 438/79 Okresného súdu Košice – vidiek vyplýva, že A. V. a jeho manželka M. V. zmluvou uzavretou ešte v roku 1946 s bývalým vlastníkom A. B. kúpili nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom sporu, avšak prevod vlastníctva nebol zapísaný do pozemkovej knihy. Od tej doby nehnuteľnosti nerušene užívali v presvedčení, že sú jej vlastními. Vychádzajúc z týchto skutočností, súd preto rozsudkom vyslovil, že A. V. a M. V. sú vlastními uvedených nehnuteľností. Aj keď v odôvodnení rozsudku sa výslovne neuvádzalo, aké ustanovenie použil súd na posúdenie zisteného skutkového stavu, zrejme určil vlastníctvo A. V. a M. V. na základe vydržania; napokon tento právny dôvod nadobudnutia vlastníctva uvádzali i žalobcovia. Teda uvedeným rozsudkom bol iba deklarovaný právny vzťah, ktorý existoval už pred jeho vydaním.

Podľa ustanovenia § 11 ods. 1 skôr platného zákona č. 26/1957 Zb., ktorý platil od 31. 3. 1964, poplatok z prevodu nehnuteľností sa platil aj v takom prípade, keď nehnuteľnosť prechádzala do vlastníctva inej osoby vydržaním. Zákon č. 24/1964 Zb. o notárskych poplatkoch od tejto úpravy upustil a neumožňoval už vyberanie poplatku aj pri prechode vlastníctva vydržaním; upravoval totiž výslovne len dva druhy prechodu vlastníctva nehnuteľnosti, pri ktorých možno vyrubiť notársky poplatok z prevodu nehnuteľností (nadobudnutie nehnuteľnosti vyvlastnením a pri súdnom výkone rozhodnutia predajom nehnuteľnosti). Len v týchto dvoch prípadoch bola uložená povinnosť platenia notárskeho poplatku z prevodu nehnuteľností nadobúdateľovi. Tento taxatívny výpočet nebolo možno rozširovať aj na iné prípady.

Keď štátne notárstvo nesprávne vyrubilo notársky poplatok z prevodu nehnuteľnosti a odvolací súd toto závažné pochybenie štátneho notárstva neodstránil, porušili svojím rozhodnutím zákon v ustanoveniach § 219 a § 221 O. s. p. v súvislosti s ustanoveniami § 6 ods. 1 a § 7 skôr platného zákona č. 24/1964 Zb. a § 4 ods. 3 skôr platnej vyhlášky č. 25/1964 Zb.

1) Pozri teraz § 8 ods. 1 zákonov č. 139/1984 Zb. a č. 146/1984 Zb.

2) Pozri teraz § 3 ods. 1 vyhlášok č. 141/1984 Zb. a č. 150/1984 Zb.